

Determinant

Determinant matice $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ je:

$$\det(A) = \sum_{p \in S_n} \text{sgn}(p) \prod_{i=1}^n a_{i,p(i)}$$

Pr: pro $A \in \mathbb{R}^{2 \times 2}$ máme $S_2 = \{(1,2), (2,1)\}$

pro $p = (1,2)$ máme $\text{sgn}(p) = +1$ a $\prod_{i=1}^2 a_{i,p(i)} = a_{1,1} a_{2,2}$

pro $p = (2,1)$ máme $\text{sgn}(p) = -1$ a $\prod_{i=1}^2 a_{i,p(i)} = a_{1,2} a_{2,1}$

Proto:

$$\det(A) = \begin{vmatrix} a_{1,1} & a_{1,2} \\ a_{2,1} & a_{2,2} \end{vmatrix} = (+1) \cdot a_{1,1} \cdot a_{2,2} + (-1) \cdot a_{1,2} \cdot a_{2,1}$$

Pro trojúhelníkové matice je

$$\det(A) = a_{1,1} a_{2,2} \dots a_{n,n}$$

- tedy součin diagonály, permutace je jen identita

$$\det(A) = \det(A^T)$$

Pro $p \in S_n : p(i) = j \Leftrightarrow p^{-1}(j) = i$

$$\det(A^T) = \sum_{p \in S_n} \text{sgn}(p) \prod_{i=1}^n (A^T)_{i,p(i)} = \sum_{p \in S_n} \text{sgn}(p) \prod_{i=1}^n a_{p(i),i} = \sum_{p^{-1} \in S_n} \text{sgn}(p^{-1}) \prod_{j=1}^n a_{j,p^{-1}(j)} = \det(A)$$

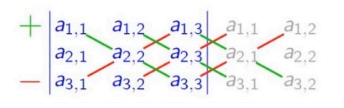
Pro matice řádu tři máme šest možných permutací $S_3 = \{(1,2,3), (1,3,2), (2,1,3), (2,3,1), (3,1,2), (3,2,1)\}$

permutace $p = (1,2,3), (2,3,1)$ a $(3,1,2)$ mají $\text{sgn}(p) = +1$
 permutace $p = (1,3,2), (2,1,3)$ a $(3,2,1)$ mají $\text{sgn}(p) = -1$

$$\begin{vmatrix} a_{1,1} & a_{1,2} & a_{1,3} \\ a_{2,1} & a_{2,2} & a_{2,3} \\ a_{3,1} & a_{3,2} & a_{3,3} \end{vmatrix} = \begin{aligned} &+ a_{1,1}a_{2,2}a_{3,3} + a_{1,2}a_{2,3}a_{3,1} + a_{1,3}a_{2,1}a_{3,2} \\ &- a_{1,1}a_{2,3}a_{3,2} - a_{1,2}a_{2,1}a_{3,3} - a_{1,3}a_{2,2}a_{3,1} \end{aligned}$$

$$+ \begin{pmatrix} a_{1,1} & \cdot & \cdot \\ \cdot & a_{2,2} & \cdot \\ \cdot & \cdot & a_{3,3} \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \cdot & a_{1,2} & \cdot \\ \cdot & \cdot & a_{2,3} \\ a_{3,1} & \cdot & \cdot \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \cdot & \cdot & a_{1,3} \\ a_{2,1} & \cdot & \cdot \\ \cdot & a_{3,2} & \cdot \end{pmatrix}$$

$$- \begin{pmatrix} a_{1,1} & \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot & a_{2,3} \\ \cdot & a_{3,2} & \cdot \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} \cdot & a_{1,2} & \cdot \\ a_{2,1} & \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot & a_{3,3} \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} \cdot & \cdot & a_{1,3} \\ \cdot & a_{2,2} & \cdot \\ a_{3,1} & \cdot & \cdot \end{pmatrix}$$

Sarrusovo pravidlo: Jen pro matice 3 x 3 !!!

Pro přeměnní sloupce podle q platí: Pro $q \in S_n$ a $B: b_{ij} = a_{i, q(j)}; \det(B) = \det(A) \cdot \text{sgn}(q)$

$$\det(B) = \sum_{p \in S_n} \text{sgn}(p) \prod_{i=1}^n b_{i, p(i)} = \sum_{p \in S_n} \text{sgn}(p) \prod_{i=1}^n a_{i, q(p(i))} =$$

$$\sum_{p \in S_n} \text{sgn}(q) \text{sgn}(q) \text{sgn}(p) \prod_{i=1}^n a_{i, (q \circ p)(i)} =$$

$$\text{sgn}(q) \sum_{r \in S_n} \text{sgn}(r) \prod_{i=1}^n a_{i, r(i)} = \text{sgn}(q) \cdot \det(A)$$

pro $r = q \circ p$ je $p \rightarrow r$ bijekce na S_n .

Nechť h a h' jsou dvě permutace.

Pak můžeme psát, $q = p \circ (h, h')$,

$$\text{pak } \prod_{i=1}^n a_{i, p(i)} = \prod_{i=1}^n a_{i, q(i)}$$

Důsledky:

Výměna dvou řádků změní determinant

Pokud má A dva stejné řádky/sloupce, $\det(A) = 0$ ale $\text{sgn}(p) = -\text{sgn}(q)$!

Linearity determinantu.

Věta: Determinant matice je l2 na každém jejím řádku a sloupci;

Pro skalární násobek:

řádku a sloupci, tj. vzhledem k skalárnímu násobku řádku:

$$\begin{pmatrix} a_{1,1} & a_{1,2} & \dots & a_{1,n} \\ a_{2,1} & a_{2,2} & \dots & a_{2,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ t \cdot a_{i,1} & t \cdot a_{i,2} & \dots & t \cdot a_{i,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n,1} & a_{n,2} & \dots & a_{n,n} \end{pmatrix} = t \cdot \begin{pmatrix} a_{1,1} & a_{1,2} & \dots & a_{1,n} \\ a_{2,1} & a_{2,2} & \dots & a_{2,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{i,1} & a_{i,2} & \dots & a_{i,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n,1} & a_{n,2} & \dots & a_{n,n} \end{pmatrix}$$

a vzhledem ke sčítání řádků:

$$\begin{pmatrix} a_{1,1} & a_{1,2} & \dots & a_{1,n} \\ a_{2,1} & a_{2,2} & \dots & a_{2,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ b_{i,1} + c_{i,1} & b_{i,2} + c_{i,2} & \dots & b_{i,n} + c_{i,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n,1} & a_{n,2} & \dots & a_{n,n} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a_{1,1} & a_{1,2} & \dots & a_{1,n} \\ a_{2,1} & a_{2,2} & \dots & a_{2,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ b_{i,1} & b_{i,2} & \dots & b_{i,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n,1} & a_{n,2} & \dots & a_{n,n} \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} a_{1,1} & a_{1,2} & \dots & a_{1,n} \\ a_{2,1} & a_{2,2} & \dots & a_{2,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ c_{i,1} & c_{i,2} & \dots & c_{i,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n,1} & a_{n,2} & \dots & a_{n,n} \end{pmatrix}$$

$$= \sum_{p \in S_n} \text{sgn}(p) \left(\left(\prod_{i=1}^n a_{i, p(i)} \right) \cdot t \right) = t \cdot \sum_{p \in S_n} \text{sgn}(p) \prod_{i=1}^n a_{i, p(i)}$$

Pro součet:

Pokud matice A, B, C splňují:

$$a_{ki} = \begin{cases} b_{ij} + c_{ij} & \text{když } k=i \\ b_{ki} = c_{ki} & \text{když } k \neq i \end{cases}$$

$$\det(A) = \sum_{p \in S_n} \operatorname{sgn}(p) \prod_{h=1}^n a_{h,p(h)} = \sum_{p \in S_n} a_{i,p(i)} \operatorname{sgn}(p) \prod_{h \in \{1, \dots, n\} \setminus \{i\}} a_{h,p(h)}$$

$$= \sum_{p \in S_n} (b_{i,p(i)} + c_{i,p(i)}) \operatorname{sgn}(p) \prod_{h \in \{1, \dots, n\} \setminus \{i\}} a_{h,p(h)}$$

$$= \sum_{p \in S_n} b_{i,p(i)} \operatorname{sgn}(p) \prod_{h \in \{1, \dots, n\} \setminus \{i\}} b_{h,p(h)} + \sum_{p \in S_n} c_{i,p(i)} \operatorname{sgn}(p) \prod_{h \in \{1, \dots, n\} \setminus \{i\}} c_{h,p(h)}$$

$$= \sum_{p \in S_n} \operatorname{sgn}(p) \prod_{h=1}^n b_{h,p(h)} + \sum_{p \in S_n} \operatorname{sgn}(p) \prod_{h=1}^n c_{h,p(h)}$$

$$= \det(B) + \det(C)$$

Důkaz pro součet

Pokud matice A, B, C splňují

$$a_{kj} = \begin{cases} b_{ij} + c_{ij} & \text{když } k=i \text{ a} \\ b_{kj} = c_{kj} & \text{když } k \neq i, \text{ pak} \end{cases}$$

$$\begin{aligned} \det(A) &= \sum_{p \in S_n} \operatorname{sgn}(p) \prod_{k=1}^n a_{k,p(k)} \\ &= \sum_{p \in S_n} a_{i,p(i)} \operatorname{sgn}(p) \prod_{k \in \{1, \dots, n\} \setminus \{i\}} a_{k,p(k)} \\ &= \sum_{p \in S_n} (b_{i,p(i)} + c_{i,p(i)}) \operatorname{sgn}(p) \prod_{k \in \{1, \dots, n\} \setminus \{i\}} a_{k,p(k)} \\ &= \sum_{p \in S_n} b_{i,p(i)} \operatorname{sgn}(p) \prod_{k \in \{1, \dots, n\} \setminus \{i\}} b_{k,p(k)} \\ &\quad + \sum_{p \in S_n} c_{i,p(i)} \operatorname{sgn}(p) \prod_{k \in \{1, \dots, n\} \setminus \{i\}} c_{k,p(k)} \\ &= \sum_{p \in S_n} \operatorname{sgn}(p) \prod_{k=1}^n b_{k,p(k)} + \sum_{p \in S_n} \operatorname{sgn}(p) \prod_{k=1}^n c_{k,p(k)} \\ &= \det(B) + \det(C) \end{aligned}$$

Důsledek: přičtením se násobkem řádku k jinému se determinant nemění, analogicky pro sloupce.

$$\begin{vmatrix} -a_{i \cdot} + f \cdot a_{j \cdot} \\ \vdots \\ a_{j \cdot} \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} -a_{i \cdot} \\ \vdots \\ -a_{j \cdot} \end{vmatrix} + f \cdot \begin{vmatrix} -a_{j \cdot} \\ \vdots \\ -a_{j \cdot} \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} -a_{i \cdot} \\ \vdots \\ -a_{j \cdot} \end{vmatrix}$$

Důsledek: Jeli A singularní $\Rightarrow \det(A) = 0$

- LZ řádek rovný 0 $\Rightarrow \det(A) = 0$

Pro libovolné $A, B \in \mathbb{R}^{n \times n}$: $\det(AB) = \det(A) \cdot \det(B)$

A, B jsou regulární, jímž dostaneme $0 = 0$

$$\det(EB) = \det(E) \det(B)$$

- při přičtení řádku: $\det(E) = 1$

- při výměně řádků: $\det(E) = -1$

Provozmé reg. A na el. matici: $A = E_1 \dots E_n$

$$\det(AB) = \det(E_1 \dots E_n B) = \det(E_1) \cdot \det(E_2 \dots E_n B) =$$

$$\det(E_1) \dots \det(E_n) \det(B) = \det(E_1 \dots E_n) \det(B) =$$

$$= \det(A) \det(B)$$

Důsledek:

$$\det(A^{-1}) = (\det(A))^{-1}$$

$$\det(A) \cdot \det(A^{-1}) = \det(AA^{-1}) = \det(I_n) = 1$$

Důsledek:

$$A \text{ je reg. } \Leftrightarrow \det(A) \neq 0$$

Sarrusovo pravidlo:

+	$a_{1,1}$	$a_{1,2}$	$a_{1,3}$	$a_{1,1}$	$a_{1,2}$
	$a_{2,1}$	$a_{2,2}$	$a_{2,3}$	$a_{2,1}$	$a_{2,2}$
-	$a_{3,1}$	$a_{3,2}$	$a_{3,3}$	$a_{3,1}$	$a_{3,2}$

Jen pro matice 3×3 !!!

Laplacův rozvoj:

Pro libovolnou $A \in \mathbb{K}^{n \times n}$ a jakékoli $i \in \{1, \dots, n\}$ platí:

$$\det(A) = \sum_{j=1}^n a_{i,j} (-1)^{i+j} \det(A^{i,j})$$

Vyjádříme i -tý řádek jako lin. komb. vekt. kan. báze (transp. do řádku)
a použijeme linearity

$$(a_{i,1}, a_{i,2}, \dots, a_{i,n}) = a_{i,1} e_1^T + a_{i,2} e_2^T + \dots + a_{i,n} e_n^T$$

$$(a_{i,1}, a_{i,2}, \dots, a_{i,n}) = a_{i,1} (e^1)^T + a_{i,2} (e^2)^T + \dots + a_{i,n} (e^n)^T$$

přehodíme a
det je změněn!
zaměním!

$$\begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{i,1} & a_{i,2} & \dots & a_{i,n} & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} = a_{i,1} \begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 1 & 0 & \dots & 0 & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} + a_{i,2} \begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 1 & 0 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} + \dots + a_{i,n} \begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & \dots & 0 & 1 & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix}$$

j -tý člen: $\begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & \dots & 0 & 1 & 0 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ - (e^j)^T & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} = (-1)^{i+1} \begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ - (e^j)^T & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} =$

$$= (-1)^{i+1+j+1} \begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ - (e^j)^T & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} = (-1)^{i+j} \begin{vmatrix} 1 & 0^T \\ 0 & A^{i,j} \end{vmatrix} = (-1)^{i+j} \det(A^{i,j})$$

$$\begin{vmatrix} a_{i,1} & a_{i,2} & \dots & a_{i,n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} = a_{i,1} \begin{vmatrix} 1 & 0 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} + a_{i,2} \begin{vmatrix} 0 & 1 & 0 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} + \dots + a_{i,n} \begin{vmatrix} 0 & \dots & 0 & 1 \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix}$$

$$j\text{-tý člen: } \begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & \dots & 0 & 1 & 0 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ - (e^j)^T & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} = (-1)^{i+1} \begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ - (e^j)^T & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix}$$

$$= (-1)^{i+1+j+1} \begin{vmatrix} \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ - (e^j)^T & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{vmatrix} = (-1)^{i+j} \begin{vmatrix} 1 & 0^T \\ 0 & A^{i,j} \end{vmatrix} = (-1)^{i+j} \det(A^{i,j})$$

→
což ve výsledku
bude tvořit jeden
ze složek celkové
determinanta.

Adjungovaná matice:

Pro matici $A \in \mathbb{K}^{n \times n}$ je $\text{adj}(A) = (-1)^{i+j} \det(A^{ji})$

→ pozor,
prohází
indexy

Pro libovolnou reg. matici platí:

$$A \in \mathbb{K}^{n \times n} : A^{-1} = \frac{1}{\det(A)} \cdot \text{adj}(A)$$

Laplaciovým rozvojem $\det(A)$:

$$(i\text{-tý řádek z } A) \cdot (i\text{-tý sloupec z } \text{adj}(A)) = \det(A)$$

$$(j\text{-tý řádek z } A) \cdot (i\text{-tý sloupec z } \text{adj}(A)) = \det(A') = 0$$

$A' = A$ s nahrazením i -tého řádku za j -tý.

$$\text{Tedy : } A \cdot \text{adj}(A) = \det(A) \cdot I_n \Rightarrow A \cdot \left(\frac{1}{\det(A)} \cdot \text{adj}(A) \right) = I_n$$

Adjungovaná matice — ukázka

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 5 \\ 2 & 3 & 0 \\ 3 & 5 & 3 \end{pmatrix}$$

Podle Sarrusova pravidla:

$$\det(A) = 9 + 50 + 0 - 45 - 0 - 12 = 2$$

$$\text{adj}(A)_{12} = (-1)^{1+2} \begin{vmatrix} \cdot & 2 & 5 \\ \cdot & \cdot & \cdot \\ \cdot & 5 & 3 \end{vmatrix} = - \begin{vmatrix} 2a5 \\ 5a3 \end{vmatrix} = 19$$

$$\text{adj}(A) = \begin{pmatrix} 9 & 19 & -15 \\ -6 & -12 & 10 \\ 1 & 1 & -1 \end{pmatrix}$$

$$A^{-1} = \frac{1}{\det(A)} \text{adj}(A) = \begin{pmatrix} 9/2 & 19/2 & -15/2 \\ -3 & -6 & 5 \\ 1/2 & 1/2 & -1/2 \end{pmatrix}$$

Cramerovo pravidlo

Nechť $A \in \mathbb{K}^{n \times n}$ je reg. Pro jakéhokoliv $b \in \mathbb{K}^n$ platí, že řešení x soustavy $Ax = b$ splňuje $x_i = \frac{1}{\det(A)} \det(A_{i \rightarrow b})$,

kde $A_{i \rightarrow b}$ je matice A , která má i -tý sloupec nahrazený vektorem b .

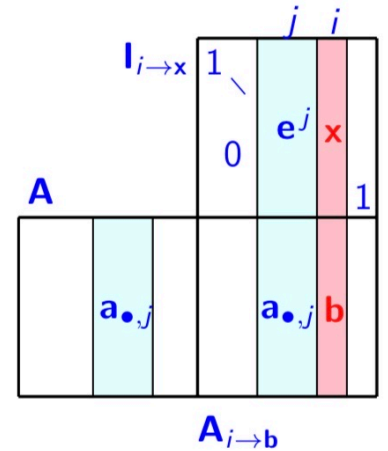
Uvažujme matici $I_{i \rightarrow x}$ získanou z I_n .

Důkaz: Uvažme matici $I_{i \rightarrow x}$ získanou z I_n nahrazením i -tého sloupce vektorem x .

Potom $A \cdot I_{i \rightarrow x} = A_{i \rightarrow b}$, *věta o součinu determinantu*

tedy $\det(A) \cdot \det(I_{i \rightarrow x}) = \det(A_{i \rightarrow b})$,

proto $x_i = \det(I_{i \rightarrow x}) = \frac{1}{\det(A)} \det(A_{i \rightarrow b})$.

tedy dostaneme

A jen se změníme i -tým řádkem, čímž chování násobení matice zjednotkou zůstane.

Cramerovo pravidlo — ukázka

Soustavu $Ax = b = (7, 4, 9)^T$ lze vyřešit pomocí determinantů:

$$\det(A_{1 \rightarrow b}) = \begin{vmatrix} 7 & 2 & 5 \\ 4 & 3 & 0 \\ 9 & 5 & 3 \end{vmatrix} = 4, \quad \det(A_{2 \rightarrow b}) = \begin{vmatrix} 1 & 7 & 5 \\ 2 & 4 & 0 \\ 3 & 9 & 3 \end{vmatrix} = 0,$$

$$\det(A_{3 \rightarrow b}) = \begin{vmatrix} 1 & 2 & 7 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 5 & 9 \end{vmatrix} = 2$$

$$\text{Proto } x = \frac{1}{\det(A)} (\det(A_1), \det(A_2), \det(A_{3 \rightarrow b})) \\ = \frac{1}{2} (4, 0, 2)^T = (2, 0, 1)^T$$

Zkouška:

$$Ax = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 5 \\ 2 & 3 & 0 \\ 3 & 5 & 3 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 2 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 7 \\ 4 \\ 9 \end{pmatrix} = b$$

Pro $x_1, \dots, x_n \in \mathbb{R}^n$ je objem rovnoběžnostěny P daného $x_1 \dots x_n$ roven $|\det(A)|$, kde vektorů $x_1 \dots x_n$ tvoří sloupce matice A .

Vypočít koeficient grafu:

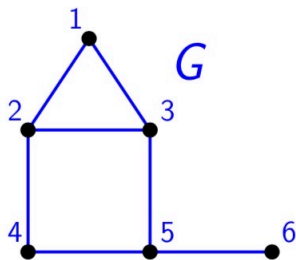
Laplaceova matice grafu G na $V_G = \{v_1, \dots, v_n\}$ je $L_G \in \mathbb{R}^{n \times n}$ takováže:

$$(L_G)_{ij} = \begin{cases} \deg(v_i) & \text{pro } i=j \\ -1 & \text{jestliže } i \neq j \text{ a } (v_i, v_j) \in E_G \\ 0 & \text{jinak} \end{cases}$$

Každý G na alespoň dvou vrcholech má $\det(L_G^{1,1})$ koeficient!

L_G je singularní:

jelikož má stejný počet vrcholů na diagonále, ale pak musíme mít násobnost v daných polích toho sloupce.

Laplaceova matice

$$L_G = \begin{pmatrix} 2 & -1 & -1 & 0 & 0 & 0 \\ -1 & 3 & -1 & -1 & 0 & 0 \\ -1 & -1 & 3 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & 2 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & -1 & 3 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & -1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\det(L_G^{1,1}) = \begin{vmatrix} 3 & -1 & -1 & 0 & 0 \\ -1 & 3 & 0 & -1 & 0 \\ -1 & 0 & 2 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & -1 & 3 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & 1 \end{vmatrix} = 11$$

$$\det(L_G^{2,1}) = -\det(L_G^{2,2}), \text{ stejná to funguje se sloupci}$$

$$\rightarrow \text{pro libovolné } i, j \in \{1, \dots, n\}: \det(L_G^{i,j}) = (-1)^{i+j} \det(L_G^{1,1})$$

Laplaceovy matice izomorfních grafů

$$L_G = \begin{pmatrix} 2 & -1 & -1 & 0 & 0 & 0 \\ -1 & 3 & -1 & -1 & 0 & 0 \\ -1 & -1 & 3 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & 2 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & -1 & 3 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & -1 & 1 \end{pmatrix} \quad \begin{array}{c} 1 \\ 2 \quad 3 \\ 4 \quad 5 \\ 6 \end{array} G \xrightarrow{\pi} \begin{array}{c} 6 \\ 4 \quad 5 \\ 1 \quad 2 \\ 3 \end{array} G' \quad L_{G'} = \begin{pmatrix} 2 & -1 & 0 & -1 & 0 & 0 \\ -1 & 3 & -1 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ -1 & 0 & 0 & 3 & -1 & -1 \\ 0 & -1 & 0 & -1 & 3 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & -1 & 2 \end{pmatrix}$$

$$\det(L_G^{1,1}) = \det(L_{G'}^{6,6}) = \det(L_{G'}^{1,1})$$

$$\begin{vmatrix} 3 & -1 & -1 & 0 & 0 \\ -1 & 3 & 0 & -1 & 0 \\ -1 & 0 & 2 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & -1 & 3 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & 1 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 2 & -1 & 0 & -1 & 0 \\ -1 & 3 & -1 & 0 & -1 \\ 0 & -1 & 1 & 0 & 0 \\ -1 & 0 & 0 & 3 & -1 \\ 0 & -1 & 0 & -1 & 3 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 3 & -1 & 0 & -1 & 0 \\ -1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 3 & -1 & -1 \\ -1 & 0 & -1 & 3 & -1 \\ 0 & 0 & -1 & -1 & 2 \end{vmatrix}$$

Matice $L_G^{1,1}$, $L_{G'}^{6,6}$ se liší pouze permutací řádků a sloupců podle π .

Toto π se aplikuje dvakrát: na řádky a na sloupce.

I když $\text{sgn}(\pi) = -1$, celkové znaménko determinantu se nezmění.

Důkaz

Věta: Každý multigraf G s $|V_G| \geq 2$ splňuje $\kappa(G) = \det(L_G^{1,1})$.

Důkaz: B.ú.n.o. G je souvislý. Indukcí podle $m = |E_G|$.

Základ indukce: pro $m = 1$ má G jen dva vrcholy a

$$\kappa(G) = 1 = \deg(v_2) = (L_G)_{2,2} = \det(L_G^{1,1}).$$

Indukční krok: Zvolme libovolnou $e \in E_G$, b.ú.n.o. $e = (v_1, v_2)$.

Označme $A = L_G^{1,1}$, $B = L_{G-e}^{1,1}$ a $C = L_{G \circ e}^{1,1} = A^{1,1} = B^{1,1}$

... C je podmatice L_G odpovídající $v_3, \dots, v_n$.

Z indukčního předpokladu $\kappa(G - e) = \det(B)$, $\kappa(G \circ e) = \det(C)$.

Matice A a B jsou shodné kromě $b_{1,1} = a_{1,1} - 1$, protože

vypuštěním e klesne stupeň v_2 o 1. První sloupec A vyjádříme jako součet prvního sloupce B a vektoru e^1 .

Linearitou $\det(A)$ podél tohoto rozkladu prvního sloupce

získáme $\det(A) = \det(B) + \det(C)$. Nyní dokončíme:

$$\kappa(G) = \kappa(G - e) + \kappa(G \circ e) = \det(L_{G-e}^{1,1}) + \det(L_{G \circ e}^{1,1}) = \det(L_G^{1,1})$$

Kostky úplných grafů — Cayleyho vzorec

Věta: Úplný graf K_n má n^{n-2} koster.

Důkaz:

$$\begin{aligned} \kappa(K_n) = \det(\mathbf{L}_{K_n}^{1,1}) &= \begin{vmatrix} n-1 & -1 & \dots & -1 \\ -1 & n-1 & \ddots & \vdots \\ \vdots & \ddots & \ddots & -1 \\ -1 & \dots & -1 & n-1 \end{vmatrix} = \\ &= \begin{vmatrix} n-1 & -1 & -1 & \dots & -1 \\ -n & n & 0 & \dots & 0 \\ -n & 0 & n & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & 0 \\ -n & 0 & \dots & 0 & n \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 1 & -1 & -1 & \dots & -1 \\ 0 & n & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & n & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \ddots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & 0 & n \end{vmatrix} = n^{n-2} \end{aligned}$$